

5. Tajomstvo samoty

Minule sme hovorili, že človek pochádza z vízie, lebo keď Boh tvoril človeka mal s ním prvotný plán, ktorý je stále platný.

Sám Ján Pavol II. hovorí, že pravdu o ľudskej láske sa treba učiť, preto si dnes povieme o tom, ktoré tie aspekty ľudskej lásky v sebe má. Aj Ježiša keď sa pýtali, ako je to medzi mužom a ženou, či môže muž napísať manželke priepustný list, tak Ježiš odpovedal, že: „Mojžiš vám pre tvrdosť srdca dovolil prepustiť vaše manželky, ale od počiatku to tak nebolo.“ Ján Pavol II hovorí, že treba pochopiť začiatok. Človek pochopí seba samého, ak reflektuje na počiatok.

Máme tu tri základné momenty, ktoré boli ešte pred spáchaním prvého hriechu:

1. **samota**
2. **jednota muža a ženy**
3. **nahota**

Tieto tri aspekty musia v nás prehovoriť veľkým bohatstvom, aby sme pochopili odkiaľ pochádzame. Až po nich prichádza hriech. Ján Pavol II vraví: „príd'te do SK, aby ste vedeli, odkiaľ pochádza človek.“ Tam je práve znázornená *samota, jednota i nahota*. Až po hriechu nastáva priepasť. Pôvodný plán je pre človeka veľmi dôležitý. Človek ho potrebuje pochopiť.

Samota - Ježiš vraví: „Nie je dobre, aby bol človek sám. Učiním mu pomoc.“ My zatiaľ hovoríme o človeku, ktorým bol Adam, nie o mužovi. O tom budeme hovoriť neskôr. Prichádzame k dvom základným aspektom, prečo je zle, keď je človek sám:

1. **samota bytostná:** človek je sám svojím bytím taký aký je. Nič mu nie je rovné uprostred toho, čo je stvorené – keď je Adam postavený do raja dáva menu všetkému. Človek sám sa od prvého okamihu ocitá sám pred Bohom. A to poznanie sveta ho vedie k jeho vlastnej reflexii: Kto som ja, že dávam mená? Čím viac spoznáva svet, tým viac je pre seba nepochopiteľnejší. Aj dnes je to tak, že čím viac sa človek naháňa za niečím je ešte viac sám.
2. **samota ako muž vzhľadom na ženu:** vyplýva zo vzťahu muža a ženy

AD 1. BYTOSTNÁ SAMOTA

To, čo Adama odlišuje od všetkého je to, že on sám je osoba. Nie je len to, čo vidno, ale aj to, čo nevidno, teda aj to, čo je v prvotnej vízii Boha. Vidí, čo je vôkol neho, ale musí spoznať tú prvotnú víziu.

Človek je sám vo svojom neopakovateľnom vzťahu s Bohom. Patrí do viditeľného sveta. Jeho telo mu umožňuje pochopiť, že je sám. Zo skúsenosti svojho tela, by mohol pochopiť, že sám nie je, avšak paradoxne práve na základe svojho vlastného tela dospeje k poznaniu, že je medzi všetkými stvorenými bytosťami úplne sám. Toto Sv. Otec označuje za kľúčový antropologický fenomén.

Ak chceme vidieť človeka, ani mikroskop nám nepomôže. Musíme vidieť viac. Božiu antropologickú víziu. Musíme sa stať vidiacimi. My vidíme len to, že sa vieme odlíšiť (od zvierat...). Tá jedinečnosť človeka spočíva v tom, že človek má jednotu tela a duše. Človek sa chápe ako bytosť.

Adama Boh povoláva k tomu, aby si podmanil svet. A tu je ďalšia pravda, ktorá sa dotýka telesnosti. Lebo Adam dospeje k tomu, že je sám. Pri jeho telesnej aktivite sa prejavuje niečo z ducha. Ľudská aktivita nie je rovnaká ako u zvierat. Človek, keď tvorí, dáva ducha. A úplne

najviac to vyjadrí, keď miluje. Človek je postavený, že je sám a v jeho aktivite sa prejavuje duch.

Boh hovorí, že zo zakázaného stromu nejedz, lebo ak to urobíš, zomrieš. Ale Adam nemohol vedieť čo to znamená zomrieť. Čo sa mu pod týmto pojmom vybavilo v hlave? Zomrieš bol protiklad k tomu, čo zažíval. On nevedel, čo to prinesie avšak vedel, že si to nemože spojiť s tým, čo prežíval. Strom dobra a zla nie je len zasadený v rajskej záhrade, avšak môžeme povedať, že aj v jeho srdci. Smrť je u Adama v protiklade s tým, čo teraz žije.

AD 2. Samota ako muž vo vzťahu k žene

Adam sa cíti na svete sám ako bytosť, ktorá bola stvorená pre lásku, avšak nevie ako realizovať tento plán. Ján Pavol II hovorí, že upadnutie Adama do spánku je možné vnímať ako jeho túžbu radšej sa vrátiť do ničoty, radšej nebyť ako byť na svete sám. On nevie, čo má chcieť. Nedokáže myslieť na to, čo mu chýba. Je to Boh, ktorý hovorí: „*Nie je dobre človeku samému. Učiním mu pomoc jemu podobnú.*“ Adam sa prebúdz, keď vidí ženu a vykrične jedno z najkrajších zvolaní: „*To je kosť z mojich kostí a telo z môjho tela, a preto sa bude volať mužena.*“ Samota, ktorú znáša teda nie je teda len tá, ktorú vníma v rámci ostatných bytostí, týka sa aj toho, že muž a žena sú jedinečným a vzájomným darom pre seba. Keď Adam vidí Evu, otvorí sa krásnemu vyjadreniu. Ten rozmer tej radosti je rozmerom tej prvotnej jednoty. **Prvotná samota sa končí momentom, kedy prichádza na scénu Eva.** On môže byť pre ňu darom. Sú odlišní, ale práve pre ňu môže byť obohatením.

Na budúce budeme hovoriť, prečo je odlišnosť predpokladom Jednoty?

Diskusia

(odporúčanie na knihu, ale nie od Mareka, Pizza láska, v angl. origináli Real Love. Ale je to iba subjektívny názor jednej poslucháčky.)

Dvaja muži (alebo dve ženy) nikdy nevytvoria spoločenstvo osôb – *comunio personarum* – lebo nie sú pre seba darom. To nie je len oblasť vnútra – psychického prežívania – , ale aj tela.

Otázka od Mareka (M): V čom sa vás tá samota dotkla? Mali sme dva rozmery. Je niečo, čo sa vo vás zachytilo?

Pani: práve včera dávali na ČT2, že je dnes svetovým trendom žiť sám, ale podľa mňa je to egoizmus.

M: Samota bola u Adama skľučujúca. Veď čo je to dnes „be single“? K samote predsa nepatrí byť nezadaní. Ja si myslím, že v dnešnej dobe to znamená skôr nemať záväzky, ktoré by ma brzdili. Lebo ak by som sa zaviazal, obmedzilo by ma to. Ale tá bytostná samota príde neskôr. Aj spolu s otázkami: Čo som zasial? Aké dobro po mne ostane?

Adamovi telo hovorilo, že je sám. Ten paradox ako by vyplýval z telesnosti. A dospel k presvedčeniu, že je sám. Telo má vlastný jazyk ako sprístupniť to, že človek si na základe telesnosti uvedomí veci.